

TORONTÁL

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJIER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónap — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vásár- és ünneppapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 207. szám.

Hétfő, szeptember 13.

Borus ősz.

— szeptember 13.

Toldi estéjének szép első sora a hosszú, pörkölő nyár után egyszerre aktuális lett: „Őszbe csavarodott a természet feje”. És talán soha még ősz olyan nehéz gondok elé nem állította a magyar népet, mint ez a mostani. A hosszú szárazság következtében gyöngye termés volt. Akinek télre valót, vagy vetőmagot kell beszerezni, bizony csak terhes adóságot révén várhatja viszonyai jobbra fordulását. Súlyos bajainkat növeszti, hogy évek óta nagy takarmányhiány van és emiatt az állatállomány észrevehetőleg kevesbedik a kisbirtokon, ahol pedig az állatállomány növelésével intenzív gazdálkodást várnánk. A híres magyar buzát exportáló Magyarország kénytelen lesz ez évben megismerni, hogy milyen az oláh és orosz buzából készült kenyér ize. A helyzet az, hogy míg ezelőtt minden évben milliók és milliók jöttek be magyar buzáért, most milliókra menő métermázsát fognak külföldről vásárolni.

Bizony, elborul a szív, hogy ily sötét helyzetképet kell adni a közeljövőnek. De ez még nem minden. A politika egén sűrű borulat van. Ősz az a terminus, amikor valamely megoldásnak lennie kell. És bizonyos, hogy soha fásultabban nemzetünk nagy, korszakos kérdései elé nem nézett, mint most.

Mi okozza-e nyugalmat? Látszólagos-e az, vagy valóságos? Zsibbadtság-e vagy nembánomság? Megnyugvás-e, mely ered abból, hogy az ország vezetői kezében biztosnak érezzük jelenünket és jövőnket? Szeretjük elhinni azt, hogy korszakos, nemzeti reformunk küszöbén a nemzettest mozdulatlanlansága, mondhatnók fenséges hallgatása abból ered, mert a népek millióit a bizalomnak érzése hatotta át. De vajjon a bizalom letéteményeseinek nincs

e szüksége támasztó pillérekre a népakarat erejében? Jó lesz, ha e kérdést valamennyien ezekben az őszi napokban komolyan fölvetjük.

Csak egy dologért áhitjuk a sanyaru ősz bekövetkeztét. Hogy ezt a bizonytalanságot, a várakozásnak e kínos hónapjait, a nemzeti megcsüggedésnek e taktikai bőjtjét, — felváltja a cselekvés. Mindnyájan, kik közdolgozók iránt valamelyes érdeklődést tanusítunk érezzük, hogy így tovább nem maradhat, hogy valaminek történnie kell, hogy nemzetünk tovább végezze a nemzeti kiépítés munkáját, melyet az évek óta tartó bizonytalanság közben félbehagytunk, vagy csak félerővel, zsidbadt tagokkal végezzünk.

Az ősz a mi patriákon is közéleti téren rendszerint kisebb-nagyobb munkára serkent. Nyáron megszoktuk, hogy mint a lakóházak sűrű redőnyvel vannak elzárva, úgy közügyeink elzárva az érdeklődés életrekelő hatásától el van raktározva őszi csemegének. És miként hajdan a harcok idején inter arma silent musae, most a nyáron legalább a mi patriákon közügy nincs.

Reméljük, hogy az ősz többrendbeli ügyeinket megoldásra segíti. A városok, értekezletek, polgármesterek tanácskozása valóban ázsiai állapotokra mutattak. Hogy ebből mit vegyünk magunkra — nem részletezzük. Az azonban bizonyos, hogy nekünk is volnának fontos helyi kérdéseink. (Hogy többet ne mondjunk, pl. a vízvezeték ügye) melyeket bölcsen a teherviselés képesség okos mértékével helyes egymásutánban meg kell oldanunk.

Ez a mostani ősz perspektívája. Anyagiakban szűkös mértéktartásra, közügyeinkben erényre és kitartásra int. A jelen, hogy boldogabb jövő reménye köszönthessen reánk.

A közig. bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, szeptember 13.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta a vármegyeháza főispáni kistermében szeptember havi rendes ülését Botka Béla főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vincze Erő m. főjegyző, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, Kéler Ákos m. főgyász, Tóth István kir. tan., pénzügyig., Faur Kornél műszaki tanácsos, Grézlo János, dr. Radvány Ferenc kir. tanfelügyelő, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Babics József, ifj. dr. Daniel Pál, Franz J. L., dr. Gyertyánffy László, Steinitzer Géza bizottsági tagok, Bielek Antal, Rigó István, dr. Mihálovics István, Farkas Vince, Novák Ferenc, dr. Mirkov Iván, Wagner Ede előadók.

Miután az elnök főispán megnyitotta az ülést, áttérték a tárgysorozatra, a melyből a szakelőadók jelentését a következőkben adjuk:

Adóügyek.

Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató havi jelentésében előadja, hogy a vármegye területén állami egyenesadó címén a megállapított adótartozás 8,571.747 kor. 68 fillér, a befizetés 5,531.496 kor. 88 fillér, vagyis az össztartozásnak 35%-a. A f. évi augusztus havi befizetés 21,545 kor. 25 fillérrel, a f. évi január—augusztus havi befizetés pedig 6477 kor. 51 fillérrel kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 541.120 kor. 47 fillér, befizetés 80.934 kor. 09 fillér, hátralék 260.186 korona 38 fillér, vagyis az össztartozás 76%-a. A f. évi augusztus havi befizetés 407 kor. 61 fillérrel, a f. évi január—augusztus havi befizetés pedig 17.217 kor. 35 fillérrel kedvezőbb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A lefolyt augusztus hónapban 37 esetben ideiglenes házádomentességet, 45 esetben pedig adófizetési halasztást engedélyezett a pénzügyigazgatóság. Végül jelenti a pénzügyigazgató, hogy a házádomentességre készítésére vonatkozó munkálatok haladását és menetét az e tárgyban kiadott pénzügyminiszteri utasítás értelmében 114 községben kiküldött pénzügyi tisztviselők által ellenőriztette.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az istenek.

A Gudwiller vendégei ebéd után csevegtek. Ott volt az öreg Nathaniel Gaulet, az akadémikus anarchista; Raimond Baumann, a zenész; Hamburger, a bankár; De Cador generális; két festő, Abel Trépe és Justin Jouvry; Firmin Martoire, az író; gróf Strelitz s még mások.

Ott sürgött forgott köztük Gigue, a karikatúrista, mint valami házi öle, föltartott orral, szimatolozva, eleven karikatúra, aki ezért másban kereste folyvást a torzvonásokat.

A vallásról beszéltek.

— Ha minden vallást lerombolnak, mi lesz? — kérdezte a festő.

— Másokat kell kitalálni! Az ember maga csinál isteneket, mint M. Gigue már meg is tette, — mondta nagyot kacagva egy vörös szakállu nagy fiú.

Gigue a többi szivarozókkal együtt visszafordult Pierre Germonde felé, aki ezt odavetette.

— Én? Én isteneket csináltam! Ah! Szent isten! —

— Igen, ön már csinált isteneket. Igaz, hogy tudtán kívül. Ez a legjobb módja, — felelt Germonde.

— Ez bizony komikus história. Önök tudják, hogy néhány évig a Congó mellett éltem, no, nem szórakozásból. A holmim között néhány hazai emléket hordtam magammal. Holmi csecsebecsét néhány meteszetet, fotográfiát, pár méter tarka szövetet, diszíteni a sátramat s Gigue mesternak a frizei közül egyet. Ez volt a legkedvesebb, mert rajta volt egész Páris. Összes barátaink s barátaink, a nagyvilág, a színházak, a sport. Biztosítom önöket, hogy Gigue mestert ott

lent megbecsüli az ember. A legelső dolgom mindig az volt, hogy a képét kifüggesztettem a sátoromban. A feketéink, ha bejöttek hozzám, mindig megfigyelték ezt a képét s egyszer csak észrevettem, hogy hire van köztük, hogy ez az én fetisem. Nem tiltakoztam ellene, mert számítottam rá, hogy ennek a hitnek még hasznát veszem valaha. Gérincourt, a társam, kissé heves véru, de kedves fiú, nem volt megelégedve a néger nőcskével, akik koronként apró princekkel ajándékozták meg őt is, mint a többi barátaimat. Kingelének hívták az első barátnőjét, maitresseét, de sok gyanuja volt, hogy a legnagyobb áldozatok és óvatosság mellett sem menekül meg a „nagy nő” szívében az ingyen konkurrenséktől. Ez a Kingele egyszer benézett hozzám több négerasszonygyal s számon kérte, micsoda istenek azok a szobámban, akiket én imádok. Gondolkodóba estem. Most színt kell vallani, hát legalább értékesíteni akartam a vagyont. Ezek — mondtam — a házasságtörés istenei. — Az ötlet nem volt rossz. Kingelé megremült. És én tovább fejtegettem a kérdést s halálra rémittem az isteneimmel a fekete hölgyeket.

Kingelé odavolt az ámulattól. Elnézte a Gigue karikatúráit és az én vallási fejtegetéseim tökéletesen kivették a sodrából. Végül adtam neki egy sor üvegyöngyöt ajándékkul s ő nagy reverenciával bókolva az istenem előtt elment. Egy új vallás volt megalapítva.

Igy történt M. Gigue, hogy ön isteneket gyártott, mert mondhatom, hogy akik itt vannak, mindnyájan meg is kapták az isteni jogokat a feketéktől, akik ezután bejártak hozzám, quasi istentiszteletre s mindenik istennek részletesen megállapították a szellemi tartalmát. Persze olyanakk, ami a lényéből kiáradt.

— De, a patvarba, hát halljuk, mi lett belőlük? — szölt d' Ayalade.

— Hát a csinos Aline Allaire ezt a nevet kapta: „Jenou”, a szép keblű... Denise, a tollas kalapu, ezt „S'sszesszó”, a madarak királynéja...

— És mi? És mi?... — kérdezték a többiek.

— És én? — szölt Hamburger, a bankár.

— Ön, ön lett a „Jangulu” isten, vagy a disznó.

A társaság felkacagott.

— És én? — szölt d' Ayalade.

— Ön a „Mkélé” isten, a röhincs.

A kacagás megduplázódott.

— Lássuk csak, barátaim, ha én is rajta vagyok a Gigue rajzán, belőlem is isten lett! — szölt Gudwiller.

— Természetesen, — felelt Germonde nagy páthosszal — még pedig igen fontos és tiszteletreméltó, az „Endo é Mouve”, a tolvajisten. Egy kis borzongás futott végig a többiekben, hisz ez a lélekben olvas.

— Ön, Germonde, gyanakszom, hogy most keresztel meg bennünket.

— Hát én, én mi lettem? — szölt Gigue — mert magamat is kikarikaturáztam a frizemen.

— Ön, M. Gigue, ön lett a „Couké” isten, a majom.

Örült tetszés tört ki a burleszk ötletre. Az öreg Nathaniel Gaulet, aki eddig hallgatott, megszölkelt:

— Minden vallásnak ugyanaz az eredete van: az ember megrémül a természeti erők előtt. A karikatúra adó képesség is erő, még pedig a legbűntetőbbek közül való. Az ön tudósainak igazuk volt, hogy tisztelettel nézték. Az áhitatuk logikus volt.

Claude Berton.

Népkutatás.

Grézlo János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy az elmúlt augusztus hónapban szabadságon lévén, a kir. tanfelügyelői hivatalt Szabó Bertalan kir. segédtanfelügyelő vezette. Külszolgálatot a tanfelügyelőség a lefolyt hónapban nem végzett, kivéve, hogy a tanfelügyelő a Dél-magyarországi Tanító-egylet augusztus 15-17-én tartott nagygyűlésen részt vett s ott a kultuszminisztert képviselte. Jelenti továbbá, hogy a zichyfalvi Laudon-tanyán a miniszter új állami iskolát szervezett s oda tanítónővé Magó Róza okleveles tanítónőt nevezte ki. Végül személyi ügyekről, tanítók és tanítónők áthelyezéséről és nyugdíjazásáról tett jelentést.

Dr. Radvány Ferenc pancsovai kir. tanfelügyelő tesz ezután jelentést a pancsovai kirendeltség ügyeiről, amelyek között különösebb fontosságú ügyek nincsenek.

Utügyek.

Faur Kornél műszaki tanácsos, az állam-építészeti hivatal főnöke havi jelentése a következő:

A beruházási törvényhatósági utépitkezések közül a billéd-esenei törvényhatósági közút 0-165 és 6506-8998 klm. szakaszain a földmunkálatok teljesen befejeztettek. A módosított temesvári törvényhatósági közút 62-75 klm. szakaszán már csak az újpécsi átkelési szakaszon folyik a földmunka, mely a napokban szintén teljesen elkészül. A nagybecskerek-nagykikindai törvényhatósági közút 10-15. és 19-29. klm. szakaszán a földmunkálatok, 29-36 klm. szakaszán a befejező munkálatok, 37-4-44 klm. szakaszán pedig a kökifuvározási munkálatok folynak. A valkány-zenai törvényhatósági közút 945-193 klm. szakaszán a földmunkálatok folynak. A basahid-törökbecsi törvényhatósági közút 7-18 klm. szakaszán a kökifuvározások vannak folyamatban. A bánlak-alibunári törvényhatósági közúton az egyes klm. szakaszok kiegészítő hengerlése folyik.

A közegészség.

Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos jelentése szerint a vármegye közegészségi viszonyai augusztus hónapban szintén kiegyensúlyozottak voltak. Hevenyfertőző betegségek közül bejelentettek 33 vörheny, 37 difteritisz, 22 kanyaró, 26 hörkhurut, 5 tifusz és 1 barányhimlő esetet. Főlemlíti továbbá a főorvos, hogy a törökbecsei ovodát a fellépett kanyaró betegség miatt 2 heti időtartamra be kellett zárni, továbbá, hogy a lemondás következtében megüresedett beresztőci gyógyszerár személyes üzleti jognak pályázat útján való betöltése iránt a kellő intézkedések megtörténtek.

Börtönügyek.

Dr. Kovács Rókus kir. ügyész jelentése szerint a vármegye területén levő fogházakban mindenütt rend van és semmiféle különösebb dolog nem fordult elő.

Néhány apóási, mezőrendőri, kivételes nőülési és több kisebb felebbezett ügy elintézése után az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután özfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő minden nap délután.

Szeptember 14. Rendkívüli megyei közgyűlés. Szeptember 25., 26., 27. A Magyar Földrajzi Társaság vándorgyűlése.

— Személyi hir. Botka Béla főispán tegnap este óléci birtokáról visszaérkezett Nagybecskerekre, hogy a közigazgatási bizottság ma délelőtti ülésén elnököljön.

— A bíróság köréből. A m. kir. igazságügyminiszter a nagykikindai törvényszék területére vizsgálóbíróvá dr. Schernhardt János kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

— Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen különböző folyó ügyeket intéztek el.

— A rendkívüli megyei közgyűlés. Torontál-vármegye törvényhatósága holnap délelőtt 10 órakor az időközben összegyűlt ügyek elintézésére rendkívüli közgyűlést tart.

— A csendőrség köréből. Kleiner Gyula csendőrszázados, a nagybecskerek csendőrszárny parancsnoka folyó hó 11-én, szombaton kezdte meg szabadságát, amely idő alatt Forgách Elemér csendőrfőhadnagy helyettesíti őt.

— Esküvő. Tegnap vezette oltárhoz Szerbeleméren Gragyanszki Péter ráczmiliticsi mérnök Jovanovits Bogolyub gabonakereskedő bájos és szeretetreméltó leányát, Ivánkát.

— A nagybecskerek házadó ügye a közig. bizottságban. A közigazgatási bizottság mai ülésén Jankó Ágoston alispán előadta, hogy Nagybecskerek város közönsége azzal vádolja a pénzügyigazgatót és a pénzügyigazgatóságot, hogy az új házadó törvénynél Nagybecskerek város kárára járt el. Miután a pénzügyigazgatót hosszú itteni hivatali működése alatt olyannak ismerte és ismeri, aki a kincstár érdekeit mindenkor megegyeztetve az adózó közönség érdekeivel, sőt az adózó közönség érdekeit istápolta, ez a vád őt meglepte. Az ügy tisztázása végett kéri a pénzügyigazgatót, hogy a közig. bizottság ülésén adjon a dolgról felvilágosítást és magyarázza meg eljárását.

Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató mindenekelőtt köszönetet mond az alispánnak, hogy módot és alkalmat nyújt neki, hogy nyilatkozhassék az ellene és a pénzügyigazgatóság ellen emelt képtelen vádakról. Mindenekelőtt ismerteti a házadóról szóló új törvényt, majd pedig előadja, hogy mint járt el, mikor a kerületi beosztás magyarázatára került a sor. Ö rögtön a miniszterhez fordult s fölterjesztésében — amelyet a bizottság előtt felolvast — rámutatott arra, hogy Nagybecskerek, Nagykikinda és Pancsova kerületi beosztásai nem tekinthetők közigazgatási kerületeknek, hanem a kerületi beosztás Nagybecskerekre is csupán topográfiai és képviselőválasztói szempontból történt s így nem külön közig. kerületek már azért sem: mert külön közig. szerveik nincsenek. A miniszter az felelt erre, hogy bármilyen célból van valamely város s így Nagybecskerek városa is kerületekre felosztva, a kerületek külön adózó kerületek képeznek s e szerint kell a pénzügyigazgatónak eljárni. Ugyanígy rendelkezett ezután a törvény végrehajtási utasítása is. Ennek alapján jéki másképpen eljárni nem volt szabad, ragaszkodni kellett ehhez az utasításhoz. Így tehát ő teljes korrektséggel és törvényszerűen járt el. Amit dr. Perisics Zoltán polgármester — mondotta a pénzügyigazgató — a városi közgyűlésen ferditve előadott, abból arra következtet, hogy a polgármester át se olvasta a törvényt s vagy tudatlanságból, vagy pedig azért járt el így, hogy olcsó aron népszerűséget szerezzen. Kéri a fölvilágosításának tudomásul vételét.

Jankó Ágoston alispán azt hiszi, hogy az előadottak alapján a bizottság megnyugvással veheti tudomásul a pénzügyigazgató előadását mert ebből kétségtelenül kitűnik, hogy teljesen szabályszerűen és korrektül járt el. A bizottság a pénzügyigazgató előadását egyhangulag tudomásul is vette.

— Utóállítás. A város katonaugosztályára ezután is közhírre teszi, hogy Nagybecskerekben a legközelebbi utóállítás folyó hó 20-án reggel 8 órakor lesz a Rezső-laktanyában.

— A vasuti mizériák ellen. A vármegyei közigazgatási bizottság mai ülésén Steinitzer Géza biz. tag előadta, hogy a versecz-nagybecskerek vonalon májusban beállítottak egy új vonatot, ez a vonat azonban nem jár, sőt még rosszabbodott a közlekedés azzal, hogy most Verseczről korábban indítják a vonatot, úgy, hogy Szécsányban két óra hosszat kell várakozni. Indítványozza, hogy intézzen a bizottság feliratot a kereskedelmi miniszterhez, hogy a már beállított új vonat indíttassék meg. Ifj. dr. Daniel Pál biz. tag, Botka Béla főispán és Faur Kornél műszaki tanácsos föl szólalása után a bizottság magáévá teszi Steinitzer indítványát s annak alapján fölterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez.

— Felhívás. A „Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület” nagybecskerek fiókjának feloszlása alkalmából felkérjük az egyesület tagjait, hogy amennyiben a központi egyesület kötelekben továbbra is benmaradni óhajtanának, az esetben az ez évi 4 korona tagdíjukat az egyesület fenti címén (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 3., II. emelet) a központba beküldeni szíveskedjenek, minek ellenében az „Iparvédelem” című folyóiratot a központ részükre megküldi. Az elnökség.

— Az écskai zsidó-templom fölavatása. Tegnap ment végbe a szomszédos Écskán a most épített új zsidó-templom fölavatása. Az ünnepségen nagy számmal vettek részt nemcsak az écskai hívek, de a környékről és Nagybecskerek-ről is. A szertartás a régi templomban kezdődött, ahol Lewin nagybecskerek főkantora végezte az

imát. Utána a templom udvarában dr. Klein Mór nagybecskerek főrabbi mondott bucsuszedet, mire a tórakkal kivonultak a régi templomból az ujba. Itt a templomot dr. Mangold Samu nagybecskerek hitközségi elnök nyitotta meg szép beszéddel, amire processzió következett a tórakkal Lewin főkantora és a kar éneke mellett. Most az örök lámpa meggyújtása előtt dr. Klein Mór főrabbi nagyszabású fölmentelő beszédet mondott, amelyet Lewin főkantora szép szoltáréneke követett. Ezután ismét Klein főrabbi prédikációja, majd karének és a királyért s a hazáért való ima következett, amelyet szintén dr. Klein főrabbi mondott. A szép és fölemelő ünnepeket azután a Himmusz elénekklésével fejezték be.

— Vivótanfolyam a gimnáziumban. A nagybecskerek főgimnázium jeles tornatanára Krisztián Jenő, az idén vivótanfolyamot rendez a kezdők, illetőleg az alsó osztályú gimnázisták számára. A tanfolyam az intézet tornacsarnokában lesz szeptember 15-ikéig jelentkezni lehet Krisztián tanárnál. A tanfolyam díja havonként öt korona.

— A Kossuth-utca meghosszabbítása. Ismeretes, hogy a Kossuth-utca meghosszabbításához a városnak szüksége van egy telekre, amelyre vonatkozólag a város nem tudott megállapodni a tulajdonossal, mert az rendkívül magas árt követelt. A városi közgyűlés ennek következtében elhatározta, hogy a nevezett telek kisajátítás iránti eljárás engedélyezését kéri a belügyminisztertől. A miniszter a kisajátítást most érkezett leiratában engedélyezi s így a városi tanács a kisajátítási eljárást sürgősen folyamatba helyezi.

— A muzslyai bucsu. A szomszédos Felső muzslya községben tegnap tartották meg a bucsut, melyet a szokásos vidámságok közben ünnepelt meg a község lakossága. Az ünnepség tegnap déltől 10 órakor misével kezdődött, amelyet Schröder László katonai prépost végzett, míg az ünnepi prédikációt Magyary Pál pápai kamarás-plébános mondotta. A magas szármáyú szép beszédet a templomot zsfolgásig megtöltő közönség nagy figyelemmel hallgatta. Mise után a hívek megátogatták a sátrakat, delben pedig Sóká Ignác plébános vendégszerető házában ünnepi lakoma volt, amelyen számos vendég vett részt. Ugyancsak sok vendég kereste fel Kelemen Zoltán községi jegyző házát is. Délután 4 órakor megkezdődött a táncmultság, mely hajnalig tartott. A bucsun számos nagybecskerek vendég vett részt, köztük dr. Várady Imre országgyűlési képviselő is családjával.

— Fölvétel a kishéri tejmunkásképző iskolába. A kishéri m. kir. tejmunkásképző iskola az 1909. évi október 1-én kezdődő egy éves tanfolyamára 8 ösztöndíjas tanulót fog felvenni. A tanulók ingyenes ellátásban, ezenkívül kisebb kiadások fedezésére havi 6 korona munkadíjban részesülnek. A fölvétel fölvételjei: a betöltött 17 éves életkor, erős, egészséges testalkat s az írás, olvasás és számolás elemi tudása. Előnyben részesülnek kiszolgált katonák, továbbá azok, kik tehenészetben, esetleg tejgazdaságban már alkalmazva voltak. Közelebbi fölvilágosítást szívesen szolgálat az intézet igazgatósága vagy a torontálmegyei gazdasági egyesület titkári hivatala. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványok legkésőbb 1909. évi október hó 1-ig a kishéri m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságához címezve nyújtandók be.

— A menházi szegények élelmezése. A városnak a menedékház lakosainak élelmezésére vonatkozólag özv. Buttik Sándornéval kötött szerződése a f. év végével lejár, a minek következtében a tanács most javasolja a város képviselőtestületének, hogy a szerződés özv. Buttiknével további 3 évre hosszabbítsák meg oly módon, hogy a város a menedékházban lakók élelmezéséért a drágaságra való tekintettel naponként és fejenként az eddigi 40 fillér helyett 42 fillért fizessen.

— Meteor októberéről. Meteor október hónapról a következőket jelenti: Október hó változói napjai: 6, 7, 12, 13, 14, 18, 22, 26, 27 és 28-ra esnek, melyek közül legerősebb hatásuk a 6, 12, 18 és 26-ikiak. A 6 enyhébb, a 12-iki szeles, hűvös, részben csapadékos; a 18. újra enyhébb, száraz; a 26. hűvös, csapadékos, esetleg hideg jelleggel, mely dért, sőt fagyot is hozhat s e jelleggel a hónap végéig megmarad. Október tehát eléggé változatos hónapnak ígérkezik, még enyhébb időközökkel, de végén két külső bojgónak, leginkább a Szaturnusz befolyása folytán a hidegebb jelleg is érvényesülhet.

— Elpusztult marhaállomány. Mint Nagy-kikindáról jelentik, ott nem mindennapi nagy kár érte Telbisz kikindai birtokost. A birtokosnak a kikindai határban levő tanyáján tegnapelőtt

éjjel ugyanis 90 darab szarvasmarha a béres vigyázatlansága folytán a herésföldre szabadult s az állatok a friss heréből annyit ettek, hogy néhány óra alatt hatvannégy szarvasmarha elhullott, ami a birtokosnak 16 ezer korona kárt jelent.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Születések: Radó Ádám, gk. vincellér, leánya. — Tényi Lénárd, rk. csizmadia, fia. — Hallai József, rk. földmives, fia. — Nere Tivadar, gk. vincellér, fia. — Mánya Szofromirz, gk. szabó, fia. — Pantin Mária, gk. napszámosnő, fia. — Wischotzki György, rk. máv. előfűtő, fia. — Keksz Lajos, rk. pü. irodavezető, leánya. — Péter Erzsébet, rk. cseléd, leánya. — Jovanov Bogdán, gk. vincellér, fia. — Molnár Ferenc, rk. könyvelő, leánya. — Vukov Emilián, gk. kádár, leánya. — Turinszki Novák, gk. földmives, fia. — Devics Dusan, gk. földmives, fia. — Haasz János, rk. betűszedő, leánya. — Szrdanov Darinka, gk. napszámosnő, leánya. — Molnár Miklós, rk. kőműves, leánya. — Karakas Sándor, ref. téglavető, fia. — Gyetvay Mátyás, rk. betűszedő, leánya.

Halálozások: Radu Katalin, gk. 80 éves cigány, aggkór. — Micsik Anna, rk. 15 éves, heveny bélhurut. — Todorov István, gk. 4 éves, vörheny. — Molnár Veronika, rk. 5 napos, életgyenge. — Turinszki János, gk. 1 napos, életgyenge. — Nesztorov Elek, gk. 49 éves, szervi szivbaj. — Özv. Ferdinándi Lászlóné, rk. 90 éves, aggkór.

Színház, művészet.

* **A nagybecskereki őszi színiévad.** Polgár színtársulata derék titkárnak, Leövey Józsefnek az alakja már föltűnt a láthatáron s csöndes lépésekkel röjja Nagybecskerek utcáit. Leövey József megjelenéséről pedig minden színházba járó ember tudja, hogy azt jelenti, hogy küszöbön a színházi évad s rövidesen következik utána a színtársulat, Október elsején rukkol be hozzánk Polgár Károly az ő gárdájával, amelynek sorában ezúttal csak kevés régi ismerős lesz, mert a társulat tagjai tuinyomóan újak. A régiak közül csak Kaposi Józsa, Haraszi Vilma, Remete Géza, Gózon Béla és Solymosi Sándor maradtak meg, a többiek újak. Így új az egyik operette-primadonna, Mjerei Margit s a másik primadonna Lányi Edit, bár már volt nálunk, szintén új tag számba megy. Újak továbbá: Hevesi Gusztika, a drámai hősnő, Hevesi Mariska naiva, Kornai László tenorista, Ladiszlay József baritonista, Nagy Pál bonvivant, Tihanyi Jenő apaszínész s bár ismerőseink, de most új tagjai Polgár társulatának Hatvaniné-Lévai Berta komika, Niczkiné, az anyaszínész. Új két-három kivételével a női és a férfi énekkar is. A zenét az idén is a 29-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja s bizonyos, hogy kiváló zenei előadásokban lesz részünk. Leövey titkár e héten már megkezdte a bérletgyűjtést s természetesen csak a legmelegebben ajánljuk őt, valamint a színtársulatot a közönség partfogásába, hogy minél nagyobb bérlete legyen a színtársulatnak. Leövey titkár először persze a régi bérletnél fog tisztelni, azután járja sorra az újakat s fáradsága remélhetőleg szép eredményre is fog járni.

Étvágytalanság, emésztési zavarok legkönnyebben megszüntethetők Rohitschi Tempel-forrásvíz időnkénti élvezete által. Régibb keletű, vagy idült ilyenmő bajoknál a Styria-forrásvíz (erősebb hatású) előnyösebben használható.

Magyarországi főraktár:

Hoffmann Józsefnél, Budapest
V., Báthory-utca 8. sz. a.

TÁVIRATOK

A válság.

A mai minisztertanács.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) A kormány ma délelőtt folytatta szombaton megkezdett tanácskozását. A mai minisztertanács 11 órakor kezdődött s a kiszivárgott hírek szerint a kormány tagjai abban állapodtak meg, hogy továbbra is vállalják a kormányzást a választói jogról szóló reform megalkotására. Ugyan e hírek szerint a jelenlegi kormány továbbra is megmaradna s a kabinetben csak egy-két tárca cserélne gazdát.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökből jelentik, Wekerle Sándor miniszterelnök ma este Bécsbe utazik s valószínűleg holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál, akinek előterjesztést tesz a politikai helyzet dolgában.

A bankcsoport ellenzékben.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint politikai körökben beszélnek, abban az esetben, ha a kormány továbbra is vállalja az ügyek vezetését a bankkérdés megoldása nélkül, a bankcsoport vezetői, Justh Gyula, Holló Lajos, Batthány Tivadar gróf és híveik ellenzékbe mennek.

Kossuth álláspontja.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti táv.) Most már hivatalos helyről is megerősítik, hogy a kormány kibontakozási terve a választói reform megvalósítása körül csoportosul, míg az összes többi függő kérdések a háttérbe szorulnak. Kossuth Ferenc, aki az utolsó napokban több függetlenségi politikust fogadott, oda nyilatkozott, hogy a függetlenségi párt az 1906. áprilisban kötött paktumban kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy a választói reformot keresztülviszi s hogy ezen kötelezettség nem szűnik meg akkor sem, ha a koalíció felbomlanék. Kossuth kijelentette még azt is, hogy a maga személyét illetőleg szigorúan ragaszkodik a vállalt kötelezettségekhez, egyszersmind rámutatott arra is, hogy itt nem pusztán csak kötelezettségteljesítésről, hanem fontos államérdekről is van szó, a függetlenségi párt azon jogáról, hogy a választói reform a párt érdekeinek megfelelően alkottassék meg. Egyenesen neveltségesegek tüntetés fel azt, hogy a koalíció, mely három év alatt mindent megszavazott, amit kértek tőle, anélkül, hogy egyetlen nemzeti követelést is sikerült volna keresztülvinni, most, hogy végre a választói reformra kerül a sor, lemondjon az ügyek továbbviteléről és olyan helyzetet teremtsen, mely által a választói jog megvalósítását más politikusok kezére játssza át. Kossuthnak ezen nyilatkozatai nagy hatást gyakoroltak a függetlenségi képviselőkre, a kiknek tuinyomó többsége Kossuth terve felé hajlik. A választói reform keresztülvitele mind a mellett több különféle feltételekhez van kötve s pusztán e feltételekre nézve nem tudtak még teljes megegyezésre jutni.

Andrássy és a választói reform.

Más hírek arról szólnak, hogy Andrássy semmiesetre se fog beleegyezni abba, hogy a hármasszavazati jog és az analfabéták szavazati joga töröltessék. Ez a hír sehonnan se nyer pozitív megerősítést. Valószínű, hogy Andrássy gróf, ha a helyzet okvetlenül megkívánja, bele fog egyezni a szükséges módosításba. Jelenleg azonban erre vonatkozólag semmiféle differenciák nincsenek Andrássy és a kabinet többi tagjai között s annak, hogy Andrássy szombaton délelőtt a minisztertanácsban nem vett részt, egyedüli oka csak az, hogy későn, délután 1 órakor érkezett a fővárosba s a délutáni minisztertanácsban már megjelent.

Függetlenségi nyilatkozat a helyzetről.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt hivatalos lapja a helyzetről irván, a többek között a következőket mondja:

„Nagy elhatározások előtt áll az ország és minden embernek, minden politikusnak és illetékes tényezőnek jól meg kell fontolnia: helyes-e, ha most átadjuk a kormányt egy ismeretlen, új rezsimnek, holott a királyi és nemzeti szemben nemcsak adott szavunk által megpecsételt köteletségünk, de jogunk is, elvitathatatlan és igen becses szerzett jogunk az, hogy mi csináljuk meg az általános választói jogról szóló nagy reformot a nemzet érdekében, a magyarság javára — ne pedig egy eljövendő új hatalom minden valószínűség szerint a nemzet ellenére, összefogva ellenségeinkkel, nemzetiségekkel, szocialistákkal, a magyarság erejének letörésére. Az általános választói jogot meg kell csinálni: az kétségtelen, ha nem csinálja ez a kormány, megcsinálja más. Megcsinálja Lukács, vagy Kristóffy. A koalícióban levő pártoknak most kezükben van a hatalom és meg van reá a joguk, hogy ezt a nagy reformot — melynél nagyobb és fontosabbat nem alkottunk évtizedek óta — úgy és akként alkossák meg, amint azt a nemzeti állam érdekei követelik a magyarság szupremáciájának biztosításával. Az uralmon levő pártoknak — és első sorban a többséget alkotó függetlenségi pártnak — kötelességük a választói reform megalkotásának ezt a szerzett jogát a nemzet érdekében felhasználni s könnyelműen ki nem adni kezeikből, mert a történelem ítélőszéke előtt kell érette felelniök, ha a nemzet ellenségei a nemzet ellenére alkotják meg ezt a nagy reformot.”

Az építőiparosok gyűlése.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Az építőiparosok országos szövetsége tegnap tartotta vándorgyűlését Kolozsvárott. A gyűlésen Tutsek Sándor orsz. képviselő indítványára határozati javaslatot fogadtak el, amely azt kívánja, hogy a munkásügyi viszonyok külön törvényhozási intézkedéssel rendeztessenek.

Az októberi szociálista tüntetés.

Budapest szept. 13. (A „Torontál” ered. táv.) A budapesti kir. törvényszék ma ítélt az október havi véres szociálista tüntetés dolgában. A bíróság a vádlott munkások közül 3 embert 10 havi, 4 embert 8 havi, hatot pedig 6 havi fogházra ítélte. Az elítélteket azonban a bíróság azonnal szabadon bocsátotta, mert a szenvedett vizsgálati fogságukkal büntetésüket már kitöltötték.

Kegyelem a csernovai zendülőknek.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. táv.) Az ismeretes csernovai zendülés miatt a rózsahegyi törvényszék tudvalevőleg 41 embert elítélt. Az elítélteknek a király most Párvy püspök kegyelmi kérvénye alapján megkegyelmezett.

A lövöpetri-i családi dráma.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. táv.) A lövöpetri-i családi dráma ügyében a bíróság ma folytatta a tárgyalást. A bíróság ma a szakértő orvosokat hallgatta ki, akik mind arról tettek határozott tanúságot, hogy Róth Albertet karbólsavval megmérgezték. Ítélet ma estére várható.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre) 27.— — — Buza (áprilisra) 27:36 — — Rozs (októberre) 18:84 — — Zab (októberre) 14:50 — — Tengeri (októberre) 14 04 — —

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1909. évi szept. hó 13-án megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	13.— korona
kétszeres		9.—
rozs		8:70
árpa		6:50
zab		6:50
kukorica		7.—
repce		7:80
széna I.		7.—
„ II.		6.—
szalma I.		5.—
„ II.		5.—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Serravallo

kina bora vassal.

A bécsi 1905. évi egészségügyről kiállított állami díjjal és aranyéremmel kitüntetve.

Erősítő szer: gyöngéledők, verszegények és lábadozó betegek számára.

Etvágygerjesztő, idegerősítő, varjavitó szer.

I. SERRAVALLO, cs és kir. udv. szántó Triest-Barcola.

Kapható minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80.

CLUB EXTRABIS

LABRICATION ESPECIALLY

CLUB

EXTRABIS

szivarkapapiros teljesen hamu nélkül ég el. Óvakodjunk az utánzatoktól.

(378-40,22)

8193/1909. tkvi szám.

844-1.1

Árverési hirdetés és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Gáczin Leontije bégaszentgyörgyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 299 kor. 37 fill. tökéketelés és jár. iránti ügyében, ugyancsak a csatlakozott végrehajthatónak tekintendő „Bégaszentgyörgyi községi takarékpénztár” 200 kor. töke és jár. álló követelések kielégítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a bégaszentgyörgyi 206. sz. sz. tkvben A. I. 1. sor. 415/b. hrsz. alatt felvett 401²/₃ □-öl területű udvar és kert és az azon épült 409. öi. sz. ház valamint az ugyanott A. I. 2. sor. 885/b. hrsz. a. felvett 131²/₃ □-öl pótkert 896 korona kikiáltási árban 1909. évi október 19-ik (tizenkilenc) napjának d. e. 10 órájkor Bégaszentgyörgy község-házánál megartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár ²/₃-adánál, vagyis 597 korona 34 fill.-nél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvény-társaságok és szövetségek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitel-szövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 89 korona 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi

november hó 1-én 3333. szám a. kelt Ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségüknek eleget nem tesznek, ígéretük figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell részt nem vehetnek.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígért által megvettnék kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék irattárában és Bégaszentgyörgy község-házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi augusztus hó 3-án.

Rektorisz,
kir. törvényszéki bíró

2130/1909. sz.

Szerbittebe község előljáróságától.

Hirdetmény.

Szerbittebe község határában 25 drb anyajuh és 15 drb bárány bitangsággal találtatott.

Felhívatik a tulajdonos, hogy igényeit 8 nap alatt érvényesítse, mert ellenkező esetben a juhok nyilvános árverésen becsáron alul is eladatnak.

Szerbittebe, 1909. évi szeptember 9-én.

Jovanovits,
jegyző.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.
délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p.
délután 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

1360/1909. sz.

A nagykikindai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Tiszahelyes községnél lemondás folytán üresedésbe jött I. irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állással havi utólagos részletekben felveendő 800 korona évi fizetés és 30 korona negyedévi előleges részletekben felveendő a járás területére leendő utazásokért megszavazott utiátalányainak élvezete van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, erkölcsi minőségüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a nagykikindai szolgabíróhoz címezve 1909. évi szeptember 28-ig nyújtsák be.

Nagykikinda, 1909. évi szeptember 9.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

841-2.1

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Szaján község

vadászati joga

1909. évi november hó 1-től kezdve 6 (hat) évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fog.

Az árverés 1909. évi október hó 3-án d. e. 10 órakor fog megtartatni a község tanácstermében.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Szaján, 1909. évi szeptember hó 6-án.

836-2.2

Községi előljáróság.

5154/1909. sz.

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Arlejtési hirdetés.

A törökkanizsai járás utibizottsága a kezelése alá tartozó közlekedési utakon 1910. évben szükségelt zuzott kavicsot biztosítandó, e célból zárt ajánlati versenytárgyalást hirdets az ajánlatoknak a törökkanizsai szolgabírói hivatalhoz leendő benyújtására folyó évi október 10-ik napját tűzi ki

Szállítandó lesz: 1. Szőregyi vasuti állomásra 416 m³; 2. Az oroszlamosi állomásra 220 m³; 3. A törökkanizsai tiszai rakodóra 430 m³; 4. A szerbkeresztúri tiszai rakodóra 280 m³; 5. A tiszaszentmiklósi tiszai rakodóra 300 m³; 6. A torontál-józseffelvai tiszai rakodóra 500 m³ zuzott kavics, mintegy 1000 kgr. pro m² törési határértékű szilárdságu és fagyálló kőzetből a feltételeknek megfelelően aprózva.

A szállítandó kő vállalkozó által a fentebb megjelölt hajó, illetőleg vasuti állomásokon kirakva, közmunkával fog az egyes utzakaszokra kifuvaroztatni, hol vállalkozó azt megtöretni és szabályos prismákba rakottan köteles átadni.

Ajánlkozni lehet külön-külön az 1., 2., illetőleg a 3., 4., 5. és 6. tétel alatti szállításokra.

Az összes köszükséglet 1910. évi április hó 30-ig vállalkozó részéről átadandó; minden ajánlatához az ajánlati végösszeg után számítandó 6%-os bánatpénzt, avagy óvadékképes értékpapirokat kell csatolni.

Az ajánlatokhoz mintakövek melléklendők.

A beérkezett ajánlatok fölött az utibizottság alólirt elnöke dönt és fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az arra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatoktól eltekinthessen.

Törökkanizsa, 1909. évi szept. 10.

Tallián Emil,
főszolgabíró,
mint bizottsági elnök.

842-3.1

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.

TORONTALVÁRMEGYE ALISPÁNJA.

25.458/909. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Torontálvármegyében a beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-c. alapján
kiépitendő módos—ujpécsi trvh. közut

62·000—72·485 km.-szakaszában szükséges és alább részletesen felsorolt anyagok és munkák biztosítása céljából a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében 1909. évi szeptember hó 29-én d. e. II órájára versenytárgyalást hirdetek, melyre a vállalkozni szándékozókat a következő adatok közlése mellett hívom meg:

1. 6124 61 m³ terméskő (mintegy 1000 kgr. m² törésű határértékű szilárdságu és fagyálló közetből) utalap részére a feladó állomáson waggonba rakva.
2. 4212·20 m³ zuzott kavics (mintegy 2000 kgr. pro m² törésű határértékű szilárdsággal bíró, fagyálló közetből (a feltételeknek megfelelően aprózva a feladó állomáson waggonba rakva.
3. 419·42 m³ rostálttiszta zuzalék vagy perjámosi kavicsos homok a feladó állomáson waggonba rakva, vagy az utpadkára kiszállítva és ott egyköbmeteres halmokban átadva.
4. 805·38 m³ közönséges, de tiszta homok az utpadkára kifuvározva és ott szabályszerűen felhalmozva.
5. 42647 m² alapszekrénykiemelés.
6. 41942 m² utalaprakás (anyagok hozzáadása nélkül).
7. 705 m² terméskőburkolat (anyagok hozzáadása nélkül).
8. A köanyagoknak (összesen 10756·23 m³) a vasuti kocsikból lerakása a vármegye által bérelt vasuti lerakóhelyre.
9. A köanyagoknak, terméskő, kavics és zuzalék összesen 10756·23 m³ a vasuti lerakóhelyről a kiépitendő utszakaszra való kifuvározása és ott szabályos garmadákban való összerakása.

Ajánlkozni lehet külön-külön az 1., 2., 3., 4., 8. és 9. tétel alatti munkálatokra, illetve szállításokra.

Az 5., 6., és 7. tétel alatt felsorolt utszekrénykiemelés, utalaprakás és terméskőburkolati munkálatok (cyklopsburkolat) elválaszthatatlan munkacsoportot képeznek.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy vonatkozó szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat „Torontálvármegye alispánjának“ címezve, „Ajánlat a módos—ujpécsi trvh. közut 62·000—72·485. km.-szakaszának építési munkálataira“ felirattal ellátva a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalhoz annál is inkább igyekezzenek beadni, mivel később érkezett vagy távirati úton tett ajánlatok tárgyalatni nem fognak.

Minden ajánlathoz az ajánlati végösszeg után számítandó és bármely torontálmegeyi kir. adóhivatalnál letett 5%-nyi bánatpénzről szóló adóhivatali nyugtát kell csatolni.

Az 1., 2., 3. és 4. tétel alattiakhoz benyújtott ajánlatokhoz mintakövek, illetve mintahomok csatolandók.

Megjegyeztetik, hogy a kő, kavics és zuzalék szállítására vonatkozó ajánlat megtételénél figyelembe veendő azon körülmény, hogy vállalkozó a köanyagokat legalább 40 kocsiból álló 400 tonna rakományu zárt vonatokban köteles szállítani.

A beérkezett ajánlatok felett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur — 60 nap alatt — fog dönteni, mely ideig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Kereskedelemügyi miniszter ur fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson vagy pedig az összes ajánlatoktól eltekinthessen.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek, valamint az összes feltételek a nagybecskereki kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatali órákban megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1909. évi szeptember hó 6-án.

Az alispán helyett:

Vinczehidy,
m. főjegyző.

Meghívó

a magyaritubei községi hitelszövetkezetnek folyó évi **szeptember hó 19-én délután 2 órákor tartandó**

rendkívüli közgyűlésére.**T á r g y:**

1. Az 1907. évi nyereség felett való határozathozatal.
2. Az 1908. évi mérleg, nyereség és veszteség-számla megállapítása és az 1908. évi nyereség felosztása.

Magyaritube, 1909. évi szeptember hó.

843-1.1

Az igazgatóság.

8192/1909. tkvi sz.

845-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Beszu Flórián és neje sz. Becker Anica végrehajtást szenvedő elleni 692 kor. 62 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében, egy a csatlakozott végreh. tekintendő Opreán Valérné szül. Peszu Mária 121 kor. 56 fill. tőke és jár., 124 kor. tőke és jár., dr. Stern Lázár 330 kor. tőke és jár., végül Gyukits Szavetta 41 kor. 45 fill. tőke és jár. álló követeléseit kielégítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, a jankahidi 529. sz. tkvben A. I. 1. sor. 198-199. hrsz. alatt felvett 800 négyszögöl területű udvar és kert és az azon épült 103. öi. sz. házból Beszu Flóriánt és nejét sz. Becker Anicát megillető jutalék 938 korona kikiáltási árban **1909. évi okt. 16-ik (tizenhat) napjának d. e. 10 órájkor** Jankahid községében nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál, vagyis 625 kor. 34 fill.-nél alacsonyabb áron el nem adható.

2. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

3. A kincstár, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889: XXX. t.-c. 10-ik §-nak második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898: XXIII. t.-cikk alapján alakult Központi Hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e § szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 93 kor. 80 fill.-t készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában

senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnék kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Jankahid községében megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi aug. hó 3. napján.

Rektorisz,
kir. törvényszéki bír.

Bérbeadó ház

A Nádor-utca 820. sz. ház, mely áll 6 szoba és mellékhelyiségekből, azonnal bérbeadó.

Bővebbet Vásár-tér I. sz. alatt.

Hirdetmény.

Alólirott ezennel közhírré teszem, hogy Brtka Pál örökösének tulajdonát képező s a torontálerzsébetlaki 44. sz. tkvi betétben felvett ingatlanok felerészét folyó évi **szept. 19-ik napjának d. e. 9 órájkor** Torontálerzsébetlak községében tanácsstermben egy évi időtartamra nyilvános árverés útján bérbe adom.

Árverési feltételek alólirottól megtekinthetők.

Torontálerzsébetlak, 1909. évi szept. 5.

834-3.2

Schwarz Frigyes,
községi jegyző, zárgondnok.

Faügnök kerestetik

Tüzifa eladásra ügyes ügynök kerestetik tüzifa termelő cégtől.

Ajánlatok „Tüzifa“ jelige alatt ezen lap szerkesztőségéhez kéretnek.

837-3.3

ELADÓ TELJES LAKBERENDEZÉS.

Négy szoba- és konyha-berendezés (darabonként is), zongora, elköltözés miatt azonnal eladó

Gizella-part 4. szám alatt.

829-3.2

2989/1909. sz.

840-3.1

Hirdetmény.

Törökbecse község belterületén levő **mélykut helyreállítandó lenne.**

Felhívtnak mindazon szakközvegek, kik ezt megvizsgálni és szabályszerű költségvetést készíteni hajlandók, hogy alólirott előjárásnál írásbelileg jelentkezzenek.

A továbbiaknak megállapítása külön egyezmény tárgyát képezi.

Amenyiben a szóban forgó mélykut funkcionálása nem igényelne nagyobb kiadásokat, úgy a munka ki lesz adva.

Törökbecse, 1909. évi szeptember 8.

Községi előjáróság.

13 év óta fennálló jó forgalmu

üzlet és korcsma házzal együtt eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

839-2.2

4504/1909. sz. Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Keglevichháza, Bolgártelep és Pusztakeresztur községek által Keglevichháza székhelyvel rendszeresített 800 korona évi fizetéssel egybekötött **körjegyzői irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 25-éig** küldjék hozzám be.

Nagyszentmiklós, 1909. évi szept. 7.

Hadfy,
f. szolgabíró.

832-3.2

1909. évi május hó 1-étől állandóan kapható!

Magyar forrás. Hugyhajtó és hugysavoldó Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, hugykó- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda: **EPERJES**. Igazgatóság: **BUDAPEST, VI., Ferenc József-rakpart 22.** — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten III-93.

Főraktár Nagybecskereken: **Ro'sa Bóia** fűszerkereskedésében és azon kívül mindenütt kapható.

703-100.71